



**ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Вченої Ради
ПВНЗ «Європейський університет»
(Протокол № 7 від 07.07.2025)

Наказ ректора
ПВНЗ «Європейський університет»
від 08.07.2025 № 123

**ПОЛОЖЕННЯ ПРО АКАДЕМІЧНУ
ДОБРОЧЕСНІСТЬ У ПРИВАТНОМУ ВИЩОМУ
НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ
«ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про академічну доброчесність у Приватному вищому навчальному закладі «Європейський університет» (далі – Положення) розроблено відповідно до Цивільного кодексу України, Законів України «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту» «Про освіту», «Про авторське право і суміжні права», методичних рекомендацій МОН України для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності (лист № 1/9- 650 від 23.10.2018), Рекомендацій для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності, затверджених Рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, інших нормативних документів.

1.2. Дія Положення розповсюджується на всі структурні підрозділи університету.

1.3. Положення визначає принципи академічної доброчесності, етичні норми поведінки учасників освітнього процесу та засади їх дотримання у Приватному вищому навчальному закладі «Європейський університет» (далі – Університет).

1.4. Положення розроблене з метою забезпечення реалізації принципів академічної доброчесності в Університеті, що включає запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових, навчально-методичних і навчальних працях науково-педагогічних, наукових та педагогічних працівників, здобувачів освіти всіх освітніх рівнів та форм здобуття освіти, аспірантів, докторантів; підвищення рівня культури щодо етичного використання результатів досліджень; розвитку навичок коректної роботи з джерелами інформації; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; активізації самостійної та індивідуальної роботи при створенні авторського твору та відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

1.5. Дотримання академічної доброчесності є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освіти в Університеті.

2. ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ ТА ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

2.1. Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

2.2. Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

2.2.1. посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

2.2.2. дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права;

2.2.3. надання достовірної інформації про методики та результати

досліджень, джерела використаної інформації і власну науково-педагогічну та творчу діяльність;

2.2.4. контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;

2.2.5. об'єктивне оцінювання результатів навчання.

2.3. Дотримання академічної доброчесності здобувачами всіх рівнів освіти передбачає:

2.3.1. самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

2.3.2. посилення на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

2.3.3. дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права;

2.3.4. надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

2.4. Порушенням академічної доброчесності вважається:

2.4.1. академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

2.4.2. самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

2.4.3. фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

2.4.4. фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

2.4.5. списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

2.4.6. обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

2.4.7. хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

2.4.8. необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти;

2.4.9. надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених

умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання;

2.4.10. вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на науково-педагогічного працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

3. УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

3.1. Управління процесом дотримання академічної доброчесності в освітній діяльності Університету, інформування здобувачів освіти і співробітників Університету про неприпустимість порушення академічної доброчесності, а також реалізація заходів щодо запобігання проявам академічної недоброчесності щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами освіти здійснюється Центром забезпечення якості освіти.

3.2. Управління процесом дотримання академічної доброчесності з покладанням контролюючої функції на факультетах з питань дотримання академічної доброчесності в освітньому процесі та з інших питань, пов'язаних з дотриманням принципів академічної доброчесності (крім наукової діяльності), здійснює декан факультету.

3.3. Окрім того, популяризація принципів академічної доброчесності, інформування здобувачів освіти про неприпустимість порушення принципів академічної доброчесності та реалізація заходів щодо запобігання проявам академічної недоброчесності здійснюється студентським самоврядуванням.

3.4. У випадку виявлення порушення академічної доброчесності наказом Ректора Університету створюється Комісія з етики (далі – Комісія), до складу якої входять: проректор з навчально-методичної роботи, представник Центру забезпечення якості освіти, завідувач навчальної частини, представники професорсько-викладацького складу (по одному представнику від факультету), голова студентської ради.

3.5. До складу Комісії не можуть входити особи, які притягувались до академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності. У разі встановлення факту порушення академічної доброчесності членом Комісії, він виводиться з її складу наказом ректора.

3.6. Голова Комісії призначається ректором.

3.7. Залежно від специфіки питання, що розглядається, за потреби, письмовим розпорядженням голови Комісії до її складу вводяться додаткові члени з числа співробітників Університету.

3.8. Склад комісій може переглядатися та оновлюватися щорічно, але не рідше 1 разу на три роки. Засідання комісії вважається правомірним у разі, якщо у її роботі бере участь не менше двох третин членів. Рішення комісії вважаються прийнятими, якщо вони підтримані більшістю голосів її членів відкритим голосуванням.

4. ПОРЯДОК ВИЯВЛЕННЯ ТА ВСТАНОВЛЕННЯ ФАКТУ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ

4.1. Перевірці на наявність/відсутність академічного плагіату в обов'язковому порядку підлягають:

4.1.1. курсові та кваліфікаційні роботи здобувачів освіти на етапі розгляду кафедрою (цикловою комісією) питання щодо надання рекомендації до захисту;

4.1.2. дисертаційні роботи здобувачів вищої освіти згідно процедури;

4.1.3. рукописи підручників та навчальних посібників, що виносяться на розгляд Вченої ради Університету;

4.1.4. рукописи наукових статей на етапі їх незалежного рецензування та аналізу редакційними колегіями наукових видань Університету.

4.2. Процедура встановлення фактів академічного плагіату в курсових та кваліфікаційних роботах, рукописах підручників та навчальних посібників визначається відповідною інструкцією.

4.3. У разі виявлення фактів академічного плагіату виконавець курсової або кваліфікаційної роботи доопрацьовує її та виконує повторну перевірку відповідної роботи з усуненням текстових запозичень. Ця процедура здійснюється за власні кошти згідно з інструкцією. Після повторної перевірки курсової або кваліфікаційної роботи подається звіт подібності в електронному форматі на кафедру (циклову комісію).

У випадку встановлення повторного факту академічного плагіату в курсовій або кваліфікаційній роботі здобувачу за рішенням відповідних комісій призначається певний вид академічної відповідальності.

4.4. Процедура встановлення фактів академічного плагіату в дисертаційних роботах здобувачів наукових ступенів.

Відповідальність за академічний плагіат в дисертаційних роботах здобувачів наукових ступенів покладена на авторів цих робіт та наукових керівників (консультантів) робіт. Відповідальність голови спеціалізованої вченої ради, експертів та офіційних опонентів визначається законами України «Про освіту» та «Про вищу освіту».

4.5. Процедура встановлення фактів академічного плагіату в рукописах наукових статей, надісланих для публікації до наукових видань Університету.

4.6. Редколегія наукового видання Університету на основі аналізу результатів автоматизованого пошуку текстових запозичень (програмними продуктами організацій, з якими Університет підписав договір про співпрацю) приймає рішення щодо наявності/відсутності академічного плагіату в рукописах наукових статей, що надійшли до редакції. У разі відсутності академічного плагіату в статті на основі аналізу звіту подібності, Редколегія наукового видання Університету надає дозвіл на проходження стандартних процедур фахової експертизи відповідно до редакційної політики наукового видання Університету.

4.7. У випадку встановлення факту академічного плагіату в рукописі статті, вона відхиляється редакційною колегією видання.

4.8. При розгляді Вченою радою Університету питання щодо рекомендації до друку випуску (номеру) наукового видання Університету, до

супровідних документів в обов'язковому порядку додаються вказані вище довідки про відсутність академічного плагиату в статтях, що входять до даного випуску (номера) наукового видання Університету.

5. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

5.1. Відповідальність за дотримання академічної доброчесності під час здійснення освітньо-наукової діяльності покладається на здобувачів освіти та співробітників Університету.

5.2. Виявлення фактів порушення академічної доброчесності здобувачами освіти під час здійснення освітньо-наукової діяльності здійснюється передусім викладачами (у межах навчальних дисциплін, які вони викладають) та керівниками кваліфікаційних робіт; факти порушення академічної доброчесності співробітниками Університету виявляються передусім посадовими особами, зокрема керівництвом структурних підрозділів, спеціалізованих вчених рад, оргкомітетів конференцій, редакцій наукових журналів тощо.

5.3. Рішення щодо академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності може прийматись вказаними вище особами та/або Комісією з етики Університету.

5.4. Викладач може призначати такі види академічної відповідальності для здобувачів освіти, які порушили академічну доброчесність:

5.4.1. зниження результатів оцінювання контрольної роботи, іспиту, заліку тощо;

5.4.2. повторне проходження оцінювання контрольних робіт, іспитів, заліків тощо;

5.4.3. призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання додаткові контрольні роботи, тести тощо).

5.5. Керівник кваліфікаційної роботи може призначати такі види академічної відповідальності для здобувачів освіти, які порушили академічну доброчесність:

5.5.1. недопущення до захисту кваліфікаційної роботи;

5.5.2. доопрацювання окремого розділу (розділів) кваліфікаційної роботи.

5.6. Університетська Комісія з етики (крім призначення зазначених вище видів академічної відповідальності) може призначати такі види академічної відповідальності:

для здобувачів освіти:

- повідомлення суб'єкту, який здійснює фінансування навчання (проведення наукового дослідження), установі, що видала грант на навчання (дослідження), потенційним роботодавцям, батькам здобувача освіти про вчинене порушення;

- позбавлення права брати участь у конкурсах на отримання стипендій, грантів тощо;

- обмеження участі порушника в наукових дослідженнях, виключення з окремих наукових проектів;

для співробітників університету:

- виключення зі складу Вченої ради і робочих органів Університету або обмеження права на участь у роботі таких органів на певний термін; письмове попередження;

- позбавлення почесних звань, нагород, стипендій тощо, присуджених Університетом;

- відмова в рекомендації щодо присвоєння вченого звання.

5.7. За кожне порушення академічної доброчесності здобувачі освіти і співробітники Університету можуть бути притягнуті до академічної відповідальності залежно від рішення вказаних вище комісій. Комісія може також розглядати питання щодо вчинення дій, що містять ознаки порушення академічної доброчесності, з наданням рекомендацій щодо притягнення до інших видів відповідальності, передбачених чинним законодавством України.

5.8. Застосування конкретного виду академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності здійснюється з урахуванням:

5.8.1. визнання порушником провини в порушенні академічної доброчесності, усвідомлення ним неприпустимості подальших порушень;

5.8.2. факту співпраці з комісією або відмови від співпраці під час розгляду справи про порушення;

5.8.3. факту першого порушення або систематичності вчинення порушень, їх сукупності;

5.8.4. ступеня впливу порушення на репутацію Університету, факультету, кафедри, наукової школи тощо;

5.8.5. ступеня впливу порушення на якість та подальші результати навчання (для здобувачів освіти) та здійснення освітньої і наукової діяльності (для педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників);

5.8.6. інших обставин вчинення порушення.

5.9. Процедура розгляду факту порушення академічної доброчесності університетською Комісією з етики складається з таких етапів:

5.9.1. інформування особи про підозру в скоєнні порушення академічної доброчесності;

5.9.2. проведення службового розслідування;

5.9.3. підготовка протоколу про результати службового розслідування з висновками та визначенням виду академічної відповідальності.

5.10. Розгляд факту порушення академічної доброчесності проводиться конфіденційно з інформуванням про хід розгляду справи лише членів комісій, посадових осіб та особи, що підозрюється в скоєнні порушення академічної доброчесності. При цьому особа, що підозрюється в скоєнні порушення академічної доброчесності, має право:

5.10.1. ознайомитись із матеріалами, що розглядаються комісією, протоколом про результати службового розслідування та іншою інформацією, яка відноситься до розгляду факту порушення; за власною ініціативою чи запитом комісії надавати письмові пояснення по суті справи, відмовитись від пояснень у разі запиту на їх надання від комісії;

5.10.2. бути присутньою на засіданні комісії на етапі розгляду питання про притягнення її до академічної відповідальності.

5.11. Комісія з етики розглядає порушення і виносить своє рішення на

підставі обґрунтованої інформації по суті порушення й результатів службового розслідування.

5.12. У разі незгоди з рішенням особи, яка призначає конкретний вид академічної відповідальності, або відповідної комісії щодо притягнення до академічної відповідальності, особа, що звинувачена у порушенні, має право на апеляцію. Апеляція подається особисто порушником на ім'я Ректора у десятиденний термін після оголошення рішення комісії. У разі надходження апеляції, ініціатором якої є здобувач освіти, що навчається в Університеті, або співробітник Університету, розгляд апеляції здійснюється апеляційною комісією, створеною за наказом (дорученням) ректора.

5.13. У разі надходження апеляції за заявами сторонніх осіб (а також на виконання доручень Міністерства освіти і науки України, Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, відповідних державних установ) розгляд апеляції здійснюється за наказом Ректора університетською Комісією з етики.

5.14. Апеляція розглядається відповідною комісією в тижневий термін з наступного дня після виходу наказу (доручення) ректора про розгляд апеляції, якщо інший термін не зазначено в наказі (дорученні). Висновки комісії оформляються відповідним протоколом та подаються на розгляд ректору, який приймає остаточне рішення щодо результатів розгляду порушення (призначення виду академічної відповідальності).

5.15. Висновки апеляційної комісії стосовно академічного плагіату зберігаються впродовж 5 років.

6. ПРОФІЛАКТИЧНІ ЗАХОДИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ

6.1. Педагогічні, науково-педагогічні працівники Університету, співробітники, що здійснюють науково-методичну діяльність, здобувачі освіти всіх рівнів та форм здобуття освіти, аспіранти та докторанти, беруть на себе відповідальність щодо коректної роботи із джерелами інформації; за дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; за порушення загальноприйнятих правил цитування шляхом прийняття правил цитування та наукової етики, представлених у цьому Положенні.

6.2. Профілактика протидії порушення академічної доброчесності в освітньому процесі здійснюються шляхом:

6.2.1. розповсюдження матеріалів з уніфікованим визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на використані в письмових роботах матеріали;

6.2.2. запровадження курсу академічної доброчесності;

6.2.3. забезпечення функціонування системи дотримання академічної доброчесності в Університеті шляхом проведення зустрічей зі здобувачами освіти;

6.2.4. оприлюднення цього Положення та інших документів щодо запобігання та виявлення плагіату на офіційному вебсайті Університету;

6.2.5. організація постійного консультування співробітників стосовно суперечливих питань Центром забезпечення якості освіти;

6.2.6. перевірка письмових робіт (курсівих, кваліфікаційних, дисертаційних), а також наукових статей та інших рукописів антиплагіатною програмою.

6.3. Науковим керівникам і консультантам в обов'язковому порядку необхідно ознайомити із цим Положенням молодих науковців, а також на всіх етапах виконання наукових робіт контролювати та попереджувати факти академічного плагіату.

6.4. Завідувачам кафедр (циклових комісій) в обов'язковому порядку необхідно ознайомити з цим Положенням науково-педагогічний персонал та співробітників, що займаються науково-методичною діяльністю.

6.5. Профілактика плагіату в наукових публікаціях полягає в інформуванні молодих науковців про правила наукової етики та підвищення відповідальності наукових керівників за дотримання норм належного цитування аспірантами та здобувачами, а також у проведенні самостійної перевірки авторами своїх робіт, які вони подають до опублікування, на оригінальність із використанням відповідних програмно-технічних заходів.

6.6. З питань консультування та перевірки на наявність академічного плагіату співробітники та підрозділи Університету можуть звертатися до Центру забезпечення якості освіти.

7. КУЛЬТУРА ЯКОСТІ ОСВІТИ ЯК СКЛАДОВА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

7.1. Культура якості освіти – це система цінностей, принципів і підходів, які забезпечують постійне вдосконалення освітнього процесу та спрямовано на досягнення високих стандартів навчання, викладання й управління в закладі освіти. Вона включає орієнтацію на потреби здобувачів освіти, прозорість, підзвітність та відкритість до інновацій.

7.2. Академічна доброчесність є фундаментом культури якості, оскільки дотримання етичних норм у навчанні й дослідженні формує довіру до освітніх процесів та результатів. Принципи академічної доброчесності, такі як уникнення плагіату, чесне оцінювання й відповідальне виконання завдань, створюють умови для об'єктивної оцінки знань і сприяють підвищенню якості освіти в цілому.

7.3. Дотримання цих цінностей забезпечує ефективне поєднання етики та якості, що є ключовим для репутації закладу й успішності випускників.

7.4. Принципи культури якості є основою для формування ефективного освітнього середовища, що відповідає високим стандартам. Ось основні з них:

7.4.1. забезпечення умов для розвитку потенціалу кожного здобувача освіти;

7.4.2. урахування індивідуальних потреб і заохочення активної участі здобувачів освіти у процесі навчання;

7.4.3. надання повної інформації про освітні програми, вимоги до оцінювання, процеси прийняття рішень;

7.4.4. відкритість до діалогу з усіма учасниками освітнього процесу;

7.4.5. регулярний моніторинг якості освітніх послуг і внесення змін відповідно до отриманих результатів;

- 7.4.6. орієнтація на інновації в методах навчання та управління;
- 7.4.7. чітке розуміння ролей і обов'язків усіх учасників освітнього процесу;
- 7.4.8. підзвітність викладачів, адміністрації та здобувачів перед академічною спільнотою та суспільством;
- 7.4.9. чесність і етика у викладанні, навчанні та дослідницькій діяльності;
- 7.4.10. уникнення будь-яких проявів плагіату, нечесного оцінювання чи маніпуляцій;
- 7.4.11. забезпечення рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу, незалежно від їхніх індивідуальних особливостей;
- 7.4.12. співпраця з роботодавцями, випускниками, здобувачами освіти та іншими зацікавленими сторонами для покращення якості освіти;
- 7.4.13. упровадження міжнародних стандартів якості освіти;
- 7.4.14. підтримка мобільності здобувачів освіти та викладачів, обмін досвідом з іноземними закладами освіти.

8. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

- 8.1. Положення набуває чинності з моменту введення його в дію наказом ректора на основі рішення Вченої ради Університету.
- 8.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться за рішенням Вченої ради Університету та вводяться в дію наказом ректора Університету.